

[103] חוק יסודות התקציב (תיקון מס' 4), התשמ"ח—1988

1. בסעיף 1 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה—1985 (להלן — החוק העיקרי), אחרי הגדרת "הרעדה" יבוא:
- "הטבות מסים" — פטורים, הקלות או הנחות ממסים, אגרות ותשלומי חובה אחרים, המשתלמים לאוצר המדינה.
2. בסעיף 2 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) לחוק יצורפו —
- (1) תחזית התקבולים והמילואות;
- (2) תחזית של סכומים שלא ייגבו בשל הטבות מסים."
3. בסעיף 6 (ג) לחוק העיקרי, אחרי "חוק ערבויות מטעם המדינה, התשי"ח—1958" יבוא "או חוק הערבויות לסחר חוץ, התשי"ט—1959."
4. בסעיף 8 לחוק העיקרי —
- (1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא: "וזאת בתנאי שהסכום המוצא בסעיף תקציב פלוני שבתקציב המפעלים העסקיים לא יעלה על סכום התקבולים שיתקבל למעשה לאותו סעיף תקציב לאותה שנת כספים."
- (2) האמור בסעיף קטן (ד) יסומן (ה), ולפניו יבוא:
- "(ד) תחזית התקבולים לכיסוי תקציב המפעלים העסקיים בשנת כספים פלונית כמצויין בחוק התקציב השנתי."

דברי הסבר

לא יחולו על ערבות שניתנה לפי חוק ערבויות מטעם המדינה, התשי"ח—1958, העל מילות. נראה כי בהיסח הדעת לא נזכר גם חוק הערבויות לסחר חוץ, התשי"ט—1959. הטעם שביסוד ההוראה חל גם לגבי ערבויות לפי חוק זה, ולפיכך מוצע להוסיפו לסעיף.

סעיפים 8 לערך יסודות התקציב דן בתקציב 4 ו"6 המפעלים העסקיים.

מוצע לעגן בחוק את הנהוג לצרף גם לתקציב המפעלים העסקיים את תחזית התקבולים לכיסויו. בתקציב המפעלים העסקיים קיים איוון בין סך ההכנסות הצפויות לבין ההוצאות. מוצע לקבוע כי גם בפועל לא יוצא סכום העולה על סכום התקבולים שיתקבלו למעשה, כאשר בסכום התקבולים מובא

סעיפים 2 (ב) לחוק יסודות התקציב, 1 ו"2 התשמ"ה—1985, נקבע כי לחוק התקציב השנתי תצורף תחזית התקבולים והמילואות. בשנתיים האחרונות צורפה להצעת התקציב גם תחזית של סכומי המס שלא ייגבו בשל פטורים, הקלות או הנחות ממסים, שמטרתה לאמוד את הפסד ההכנסות הנובע מהטבות המסים. מוצע לעגן בחוק את ההנחה לצרף תחזית זו לחוק תקציב שנתי.

סעיף 3 סעיף 6 לחוק יסודות התקציב קובע את המגבלות על ההתחייבויות שנוטלת על עצמה המדינה בסעיפי תקציב שבהם נקבע סכום הראשון להתחייב ובסעיפי תקציב שבהם לא נקוב סכום כזה. סעיף קטן (ג) קובע כי המגבלות האמורות

1 ס"ח התשמ"ה, עמ' 60 ועמ' 136; ח"ת 102, עמ' 260.
2 ס"ח התשי"ט, עמ' 220.

(3) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא :

"(ו) לענין תקציב המפעלים העסקיים, "תקבול" — לרבות ערך השירותים שניתנו או הנכסים שסופקו בשנת כספים פלונית."

5. בסעיף 10 (ז) לחוק העיקרי, אחרי "ו-43" יבוא "ואת הסכום הנקוב בהגדרת תיקון סעיף 10 "דרך מימון" שבסעיף 32."

6. בסעיף 11 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ג) (2), במקום "תחזית ההכנסות" יבוא "תחזית התקבולים", והסיפה המתחילה במלים "לענין זה" — תימחק.

7. בסעיף 12 לחוק העיקרי, בסופו יבוא :

"(ד) על פי הצעת השר הנוגע בדבר או ממונה אחר על סעיף תקציב, השאי שר האוצר לקבוע את המטרות אשר להן יוצאו הסכומים וימולאו המטרות בתכנית שנקבע לגביה בחוק התקציב השנתי לשנת כספים פלונית שהיא תשמש כרורה או כעתודה, ובלבד שהוא לא יגדיל בדרך זו תכנית בסכום העולה על שקלים חדשים ועל 15% מהתכנית או במספר מטרות העולה על 25 ועל 25% ממספר המטרות של התכנית, אלא באישורה המקדם של הועדה."

8. בסעיף 20 (ב) לחוק העיקרי, בפסקה (2), אחרי "בסכום" יבוא "שיקבעו ושר הבטחון ושר האוצר ושלא יעלה על סכום", ובמקום "לסכום האמור" יבוא "לסכום אשר נחסך בהוצאותיו בשל ההקטנה בפועל של ימי מילואים."

9. בסעיף 21 לחוק העיקרי, בהגדרת "תאגיד", בפסקה (2), אחרי "חברה מוגבלת בערבות" יבוא "או הקדש", ובמקום "לה חבר" יבוא "להם דירקטור או נאמן, לפי הענין".

ד ב ר י ה ס כ ר

סעיף 8 20 לחוק קובע הסדרים בענין תקציב ימי המילואים. אם מספר ימי המילואים למעשה פחות מן המספר המתקבב, יגדל תקציב הבטחון בסכום השווה להפרש הימים כפול התגמול הממוצע שמשולם המוסד לביטוח לאומי בעד יום מילואים, והמוסד ישלם לאוצר סכום זה. מתברר כי ערך החסכון אינו שווה תמיד לתגמול הממוצע כפול הפרש הימים, ומציע לאפשר לשר הבטחון ושר האוצר להתאים את הסכום.

סעיף 9 פרק ד' לחוק קובע תוראות בקשר לתקציבי תאגידים שהוקמו בחוק. אר שהממשלה מנותנת בתקציבם או שתבתיים או הנהלתם מתמנים בידי הממשלה. פסקה (2) להגדרת "תאגיד" מסיפה להגדרה גם "חברה מוגבלת בערבות אשר שר או ראש רשות מקומית ממונה לה חבר ואשר שר האוצר קבע שהוראות פרק זה, כולן או מקצתן, יחולו עליה". מציע לתקן את ההגדרה כך שהיא תחול גם על הקדש ששר או רשות מקומית ממונה לו נאמן, ולגבי חברה מוגבלת בערבות מציע להחליף את המונח "חבר" במונח "דירקטור".

בתשובה גם ערך השירותים שניתנו והנכסים שסופקו בשנת הכספים, אף אם התקבולים תמורתם יתקבלו לאחר תום השנה.

סעיף 5 בסעיף 10 (ז) לחוק נקבע כי בכל מועד עדכון רשאית הממשלה, לפי הצעת שר האוצר, לעדכן את הסכומים הנקובים בסעיפים שונים בחוק הדנים בשינויי תקציב ובתחזיבות חזויות. מאחר שבסעיף 32, כפי שתוקן בסעיף 11 שלדלן, נוספה הגדרה של "דרך מימון" שבה נקום סכום, נדרש התיקון המוצע.

סעיף 7 בסעיף 12 לחוק קובע כי שר האוצר רשאי לקבוע את המטרות אשר להן יוצאו הסכומים וימולאו המטרות שבסעיף תקציב "רורה בלתי" ובלבד ששינויים מעל שיעור שנקבע טעונים אישורה המקדם של ועדת הכספים של הכנסת. מציע להבהיר כי גם שימוש בכספים שתוקצבו בסעיף תקציב אחר בתכנית שנקבע לגביה כי היא רורה או עתודה, טעון הליך ואישור דומה, כמו כל העברה מתכנית לתכנית.

10. אחרי סעיף 31 לחוק העיקרי יבוא :

"חשוב עלויות של נותן שירות לציבור"

31א. (א) בסעיף זה, "נותן שירות לציבור" — תאגיד, חברה ממשלתית או גוף אחר שהממשלה משתתפת בתקציבו במישרין או בעקיפין, המרכז יותר ממחצית אספקת טובין או שירותים בכל המדינה או באזור מסויים, ואשר הממשלה קבעה לגביו בהודעה ברשומות כי הינו נותן שירות לציבור לענין חוק זה.

(ב) נותן שירות לציבור יערוך אחת לשנה דין וחשבון של עלות הפקת מוצר או מתן שירות שהוא מספק (להלן — דו"ח עלות) ויגישו לשר האוצר ולשר הממונה על תחום הפעולה של אותו נותן שירות, לא יאוחר מאשר 30 ימים לפני תחילתה של השנה.

(ג) שר האוצר, באישור הממשלה, רשאי לקבוע בתקנות את הפרטים שייכללו בדו"ח עלות ואת דרכי עריכתו.

(ד) שר האוצר, באישור הממשלה, רשאי לקבוע הוראות בדבר הנתונים הכספיים והחשבונאיים שלפיהם ייערך דו"ח עלות; ההוראות יכול שיהיו כלליות, לסוג של נותני שירות לציבור או לנותן שירות לציבור מסויים.

11. בסעיף 32 לחוק העיקרי, בסופו יבוא :

"הפחתה של הכנסות המדינה" — הגדלה של הטבות המסים או הקטנה במישרין של הכנסות המדינה בדרך אחרת;

"דרך מימון" — אחד מאלה:

(1) הקטנה של סכום ההוצאה בסעיף פלוני אחד או יותר בחוק התקציב השנתי; הקטנה כאמור שלא נקבעה בחוק תיעשה, על פי בקשת השר הנוגע בדבר, בהודעה של שר האוצר לוועדה, ובלבד שלא יופחת בדרך זו מתקציב ההוצאה סכום העולה על 600,000 שקלים חדשים אלא באישורה המוקדם של הוועדה;

דברי הסבר

כרוכה הוצאה או התחייבות להוצאה מתקציב המדינה לא יתקנו אלא אם כן ההוצאה או התחייבות תוקצבו בחוק התקציב השנתי לשנת הפעלתן הראשונה.

הוראה זו באה להבטיח כי במהלך שנת כספים לא יותקנו תקנות המתייכות להוצאה מבלי שהוצאה זו תוקצבה ואולם גרעון תקציבי יכול להיווצר לא רק אם ההוצאה הנוספת נקבעת בתקנה, אלא גם אם היא נקבעת בחוק, ולא רק כשהחוקיקה החדשה קובעת הוצאה, אלא גם כשהוצאות הפעלתה הן הפחתה של הכנסות. לפיכך מוצע לקבוע הוראות משלימות להוראה הקיימת, כדי להבטיח שמירת על מסגרת התקציב.

סעיף 10 מוצע להסמיך את הממשלה להטיל על תאגידים ציבוריים המספקים שירות מונופוליסטי לציבור חובה להגיש דו"ח של עלות הפקת המוצר או השירות שהם נותנים, בהתאם לכללים שיקבע שר האוצר באישור הממשלה. מטרת ההצעה היא להציג את העלות המלאה של השירותים, במטרה להגיע למצב שבו המחיר הנגבה מן הצרכנים ישקף עלות זו.

סעיפים 11 ו-12 סעיף 40 לחוק קובע לאמור:

"תקנות והוראות מינהל הצריכות תקציב תקנות או הוראות מינהל שבביצוען

(2) הטלת מס, אגרה או תשלום חובה אחר, או הגדלת שיעורם, או הגדלת הכנסות המדינה בדרך אחרת ממקור שאינו מילווה."

הוספת סעיף
א39

12. אחרי סעיף 39 לחוק העיקרי יבוא:

"חוקיקה הצריכה תקציב א39. הצעת חוק המוגשת לכנסת שבביצועה כרוכה הוצאה או התחייבות להוצאה מתקציב המדינה, או שבביצועה כרוכה הפחתה של הכנסות המדינה, תצויין בה דרך המימון להוצאה או להפחתה."

תיקון סעיף 40

13. האמור בסעיף 40 לחוק העיקרי יסומן (א), ואחריו יבוא:

"(ב) תקנות שבביצוען כרוכה הפחתה של הכנסות המדינה לא יותקנו אלא אם כן תופעלה במקביל דרך המימון, בסכום האמדין של הפחתת הכנסות המדינה לשנת הפעלתן הראשונה."

ביטול סעיף 51

14. סעיף 51 לחוק העיקרי — בטל.

דברי הסבר

עמדות במבחן הביצוע ומשיגות את מטרתיהן. לאור הנסיגן החיובי שנרכש בביצוע החוק מצע לעשות את החוק לחוק של קבע.

סעיף 14 לחוק יסודות התקציב נקבעה תחילה מוגבלת למושך שלוש שנות תקציב, וזאת כדי שניתן יהיה לבחון במשך תקופה זו האם הוראותיו

[104] חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשמ"ח—1988

1. חוק זה בא לתקן, לבטל או להאריך את תקפם של חוקים שונים, במטרה לצמצם את הוצאות המדינה ולהגדיל את הכנסותיה באופן שיאפשר עמידה ביעדי התקציב כפי שנקבעו בחוק התקציב לשנת הכספים 1988, התשמ"ח—1988.

חירום
תיקון חוק
הסדרים לשעת
מטרה

2. בחוק הסדרים לשעת חירום במשק המדינה, התשמ"ו—1985¹ —

(1) בסעיף 24, במקום "א' בניסן התשמ"ז (31 במרס 1987)" יבוא "י"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)";

(2) בסעיף 26, במקום "י"ג בניסן התשמ"ח (31 במרס 1988)" יבוא "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)".

דברי הסבר

סעיף 2 בחוק הסדרים לשעת חירום במשק המדינה, התשמ"ו—1985, נקבעו בפקודת מס הכנסה ובחוק הביטוח הלאומי הוצאות המעוות הוצאות שעה שלפיה משלמים קיצבת ילדים עבור הילד הראשון. תקפה של התורה האריך בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 72), התשמ"ז—1987, עד יום 31 במרס

סעיף 1 הצעת חוק התקציב לשנת הכספים 1988 המבוססת על הנחות שונות בדבר הכנסות הוצאות של המדינה, והן הנחות הגובעות מהחקיקה. התיקונים המוצעים בחוק זה באים לאפשר עמידה במטרת התקציב המוצע והם מהווים השלמה להצעת חוק התקציב.

1 ס"ח התשמ"ו, עמ' 15; התשמ"ז, עמ' 93.